

■ MIKLÓS KEDVENCÉT, AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK LEGUTOLSÓ ÉS EGYBEN A VILÁG LEGHOSSZABB GŐZÖSÉT, A BIG BOYT A WASATCH-HEGYSÉGEN ÁTVEZETŐ MEREDEK, MÁSMOZDONYOK SZÁMÁRA IGEN GYÖTRELMES PÁLYÁRA TERVEZTÉK Fotó: Schmidt Andrea

A Papagáj Szilik Szolnokra ingáznak

Molnár Miklós hároméves korában kapott karácsonyra egy villanyvasútpályát – mozdonygyűjtő lett belőle. Ma már a Big Boy névre keresztelt amerikai gyártmány mintájára készült modell az egyik kedvence. A világ leghosszabb mozdonyának minimása is 195 ezer forintba kerül.

KANCSÁR TÍMEA

- Szinte minden kisfiúnak gyerekkori álma, hogy legyen villanyvasútja. Nekem ez hároméves koromban megadott, az édesapám saját kezűleg készített egyet karácsonyra. Azóta nincs olyan nap, hogy ne foglalkoznék a vonatokkal. Emlékszem, nyolc-tíz éves koromban gyakran kijártam a szüleimmel különböző régiségvásárokbá. A családban mindenki szereti a különleges dolgokat - idézi fel emlékeit *Molnár Miklós*, aki mozdonyokat gyűjt és ad el. Otthonában - erre a célra kialakított hobbiszobájában - körülbelül ötven

mozdonyt tart vitrinekben. Saját boltjában pedig száznál is több a vonat. Miklós elmondta: elsősorban a gőzmozdonyokért rajong, de azért van néhány villanyos jármű is a gyűjteményében.

- Minél csúnyábbnak tart egy hétköznapi ember egy makettet, nekem annál jobban tetszik. Az eredetit, a régít értékeli a gyűjtő. A Krokodil villanymozdony az egyik kedvencem. Zöld színéről és kissé ellapított hullámos formájáról kapta a nevét - magyarázta a mozdonyok között élő férfi. Elmondta, minden valódi vonatnak van beceneve. A Dorozsmánál tolatásra használt mozdonyok Bobó, a V43-as típusok egyik fajtája pedig a Papagáj Szilik, amely elsősorban a főváros környéki elővárosi vonatokat, szolnoki ingavonatokat húzza, de egy példánya mostanában a szegedi gyorsok élén is rendszeresen feltűnik.

Miklós boltjában csak azokat a mini hasonmásokat árulja, melyek működnek. Természetesen majdnem mindegyikből otthon is van egy példány. A Big Boy névre keresztelt amerikai gyártmányú gőzmozdony például szintén a kedvenc darabja. A negyven méter hosszú járműcsoda máig a világ leghosszabb lokomotívja. A modell változatának ára érzékelteti különlegességét: 195 ezer forint. A mai, legmodernebb, számítógép vezérelt, áramvonalas motorvonat mára 16 ezer 900 forintba kerül. Találtunk azért olcsóbb modellt is a boltban: hat-hét ezer forintért már szép mozdonyt lehet vásárolni.

A HÉT VÉGÉRE MINDENHOL FELIZZANAK A FÉNYFÜZÉREK Jön az égőcsereszezon

Nemcsak a nagyvárosok, hanem a kisebbek is igyekeznek fényfüzérékkel és karácsonyi égőkkel ünnepi hangulatot teremteni utcáikon.

MUNKATÁRSUNKTÓL

Szeged belvárosa már péntek este óta ünnepi diszvilágításban úszik: a Kárács utcán, a Belvárosi hídon, a Dugonics téren és a Somogyi utcában világítanak a gyöngyfüzérék, hópihe alakú csillagok. A város a közvilágításért havonta 470 millió forintot fizet az áramszolgáltatóknak: a január 7-éig tartó fényáradat az önkormányzat városüzemeltetési irodája szerint nem emeli meg jelentősen a költségeket.

Nemcsak a nagyvárosban, a kisebbekben is érezhetik az ott élők a karácsony közeledtét. Sándorfalván például a hét végén szerelték fel az új fénydekoráció felét a Szabadság téren,

amellyel a terület közepén álló nyolcméteres karácsonyfát világítják majd meg. Az égők másik része tegnap került a helyére: teljes világításban holnaptól pompázik a terület. *Kakas Béla* polgármester elmondta: itt eddig elavult fénytechnikával rendelkeztek. Az ünnepi égőkre félmillió forintot költöttek, számításaik szerint ezek kevesebbet fogyasztanak majd, mint a régiék.

Kisteleken is évente félmillióba kerül az ünnepi világítás: nem az áramszámla, az elhasználandó égők cseréje ennyi. A rendezvényház és a város központjának feldiszítése a napokban lesz teljes. Mórahalmon e hét végétől gyönyörködhetnek a karácsony fényeiben a lakók. Többek között a középületeket, a Millenniumi sétányt és a parkot díszítik fel ünnepi égőkkel.

szent-györgyi albert 70 éve vette át a nobel-díjat (5.)

Katedrán a tudós tanár

Orvos és az élet titkát kutató tudós, kitűnő tanár volt. De sportoló és szellemesen társalgó humanista is. Katonai dezertőr, aki kémregénybe illő fordulatokkal politizált. Sőt: sármos férfi, akit olyannyira elvarázsolta a nő, hogy négyszer nősült életének 93 éve alatt. Ő Szent-Györgyi Albert, az egyetlen magyar, aki szülőföldjén élt és dolgozott, mikor szegedi professzorként elnyerte a Nobel-díjat - 70 évvel ezelőtt. Erre emlékezve és emlékeztetve villantjuk föl sorozatunkban Szent-Györgyi Albert ellentmondásos életének titkait.

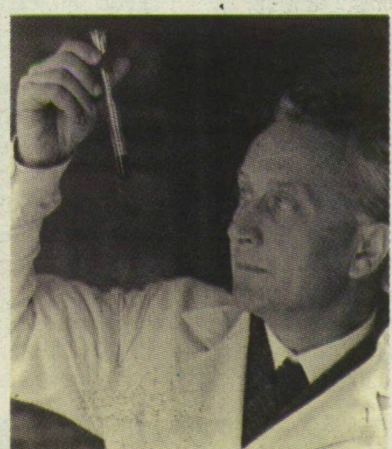
ÚJSÁSZI ILONA

Katedrára először Groningenben, tanársegédként állhatott. Am Szegeden vált igazi oktatóvá és egyetemi vezetővé Szent-Györgyi Albert.

Egészen különleges tanárnak számított: előadásainak egy életre szóló hatása volt, szellemi teljesítménye szinte rajongást váltott ki hallgatóságából. Eredeti gondolkodást követelt vizsgázótól. Diákjaival kialakított fesztelen és családi kapcsolatáról számos anekdota született. Például hetente moziba ment a fiatalokkal, máskor föltűnően elegáns Buickjával kirándulni vitte őket, sőt: lakásába, baráti beszélgetésre hívta diákjait. Az ilyen és ehhez hasonló „közvetlenség” megbotránkoztatta Szent-Györgyi professzorúrsait.

Írásban és szóban többször is kifejtette az oktatás feladatáról vallott nézeteit - különösen dékánsága (1934-1935), majd rektorsága (1940-1941) idején. A tanulmányi fegyelem megszilárdítása érdekében (a diákok által kivett „önkéntes szünnapok” ellen) dékánként több, szigorú hirdetményt is közzétett. Ugyanakkor a tanszabadság híveként bírálta a középiskolát. Alapelve szerint az iskola célja nem elvont pedagógiai eszmék szolgálata, hanem hasznos, boldog, egészséges honpolgárok nevelése. Szerinte nagy tömeg felesleges és üres tudás ballasztjával kerülnek a fiatalok az egyetemre. Szent-Györgyi hangsúlyozta: az egyetemen figyelembe kell venni, hogy nemcsak tudománnyal és agyakkal, de fiatal emberekkel is dolgozik az oktató.

Az orvosképzés reformjával is foglalkozott, mondván: a nyilvános tömegtanításnak a gyakorló orvos igé-

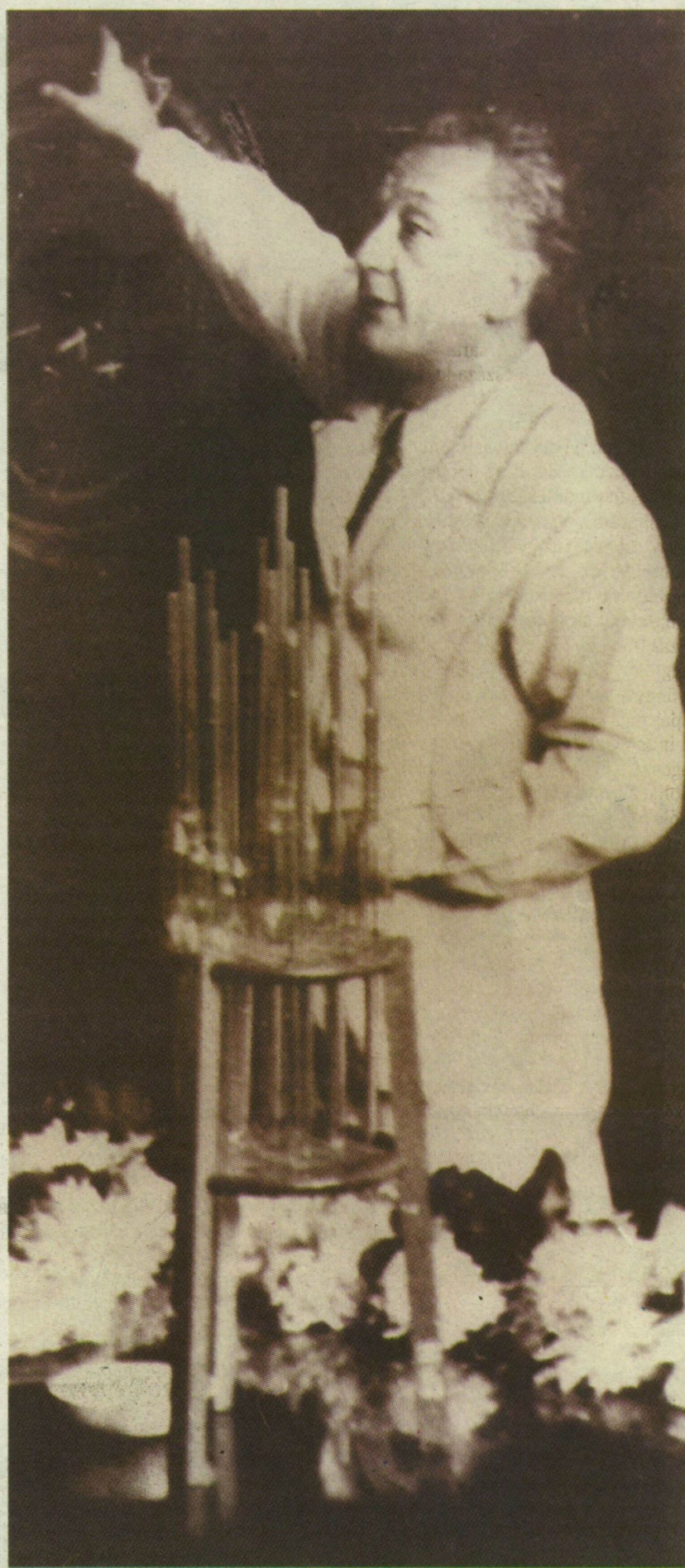

” Az egyetem feladata hármias: gyűjteni, terjesztetni és gyarapítani az emberi tudást. Szent-Györgyi Albert

nyeihez kell igazodnia. Am jellembe, erkölcsi, értelmi és testi tulajdonságok nélkül a szaktudás önmagában értéktelen, sőt: ártalmas lehet. A tekintélyelvű német felfogással szemben az angolszász stílusra alapozta oktatói

→ Mások mondták

„Nem a lexikális tudás, hanem a gondolkodás volt fontos nála - nyilatkozta lapunknak a Szent-Györgyi-tanítvány, Wollemann Mária. - Emlékszem, az első kollokviumon az egyik kérdés az volt, mit csinál, ha savval leönti a ruháját. Ezt a tankönyvből nem lehetett kiolvasni. A helyes válasz az volt, hogy szódabikarbonátos oldattal kell leönteni, nem nátrium-hidroxiddal (marólúggal).”

■ A BONYOLULT PROBLÉMÁK SZENT-GYÖRGYI ALBERT PROFESSZOR ELŐADÁSÁBAN EGYSZERŰNEK TŰNTEK

Fotó: Móra Ferenc Múzeum gyűjteménye

munkáját, egyenrangú szakemberek kapcsolatának tartotta a tanár-diák viszont. Ezzel új korszakot nyitott a magyar felsőoktatás történetében.

A Kolozsvárra visszatért Ferenc József Tudományegyetem kiválása, a szegedi Horthy Miklós Tudományegyetem indulása számos gondot okozott Szent-Györgyi Albert rektornak. Székhelyében - a hagyományoktól eltérően - nem saját és az átalakuló intézmény kutató és oktató munkájáról szólt, hanem az egyetem új szelleméről és az ifjúságról.

Meggyőződése volt Szent-Györgyinek, hogy az egyetemnek kell alkalmas és lehetőséget adni arra, hogy a diák rádöbbenjen: jogai és kötelességei vannak. Szerinte otthon kell teremteni a diákságnak, ahol önálló társadalmat alkot, ahol az egész egyetem egységgé tömörül, baráti közösséggé, családdá forr össze. Biztos volt benne,

→ A NEVELŐ EGYETEM. „Az egyetem feladata hármias - jelentette ki Szent-Györgyi Albert rektori székfoglalójában: legősibb hivatása gyűjteni, terjesztetni és gyarapítani az emberi tudást. Második feladata kis számban nevelni a jövőnek tudósokat, akik majd ezt a hivatást tőlünk átveszik. Újabb eredetű, de nem kevésbé magas az egyetemnek harmadik hivatása, nevelni a haza részére polgárokat, akik elvannak látva a szellem fegyverével... A mi egyetemünknek van még egy negyedik különleges hivatása is: hogy a nagy magyar Alföld szellemi központja legyen...”

hogy Szegeden meghitt, gazdag, bensőséges a diákelet. Ebben a művészetnek és a sportnak is szerepet szánt. Szükségesnek látta a Szegedi Egyetemi Ifjúsági Egyesület létrehozását, mely a lakóhely, a felekezeti és politikai nézet alapján szétfűrészesült diákságot egybefogta.

A címkorság ellen is szót emelt. A „Méltóságos Uram” megszólítás helyett - javaslatára - az egyetem tanárait „Professzor Úrnak” szólították Szegeden.